

Thuis in Taal

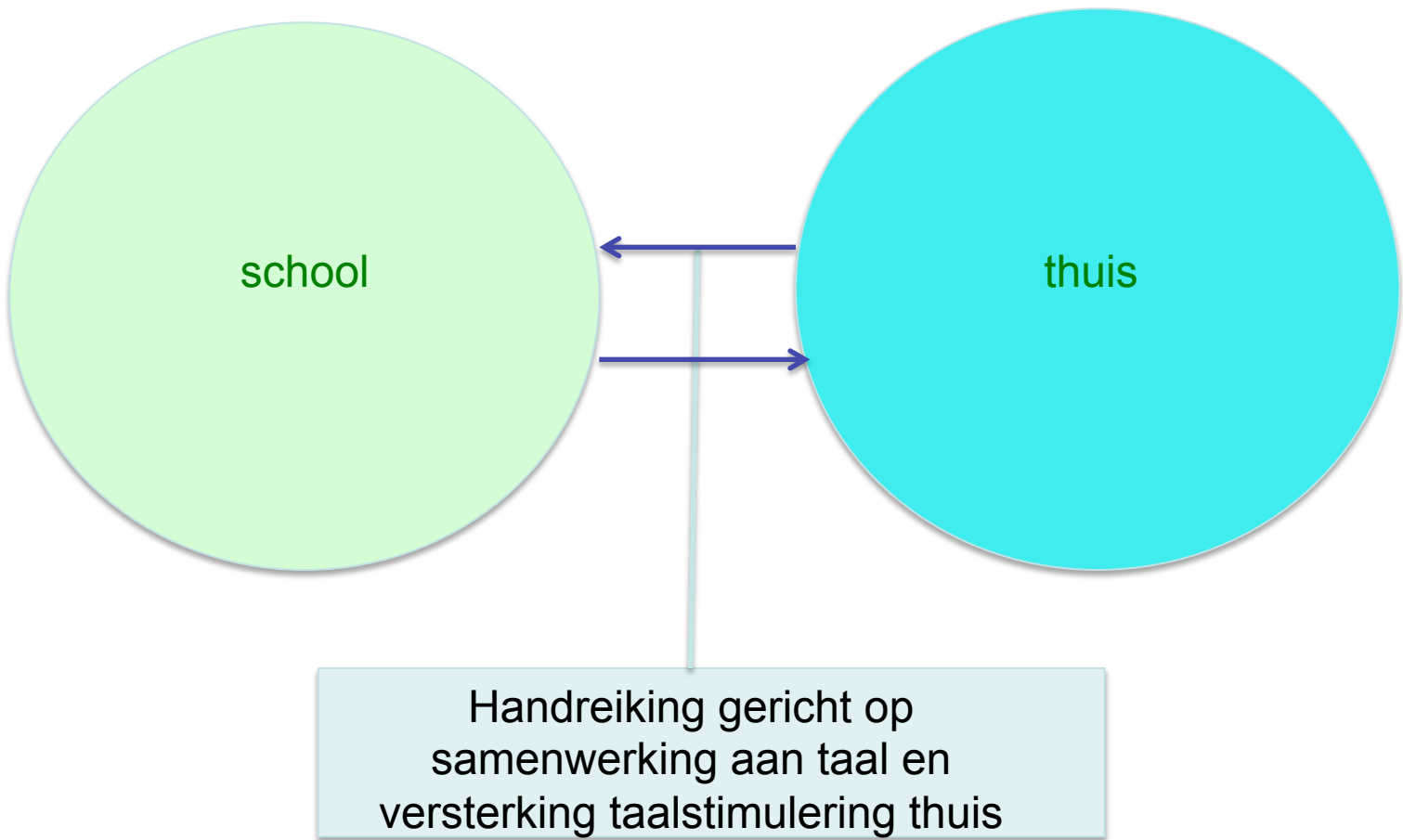
Professionalisering van leraren ter ondersteuning van laaggeletterde ouders bij de taalontwikkeling van jonge kinderen.

Martine van der Pluijm
Hogeschool Rotterdam – Kenniscentrum Talentontwikkeling/
Open Universiteit – Welten Instituut

Onderwerpen

- Over het onderzoek
- De ontwerpen
- Eerste artikelen in uitvoering

Doel: ontwikkelen van een 'handreiking'

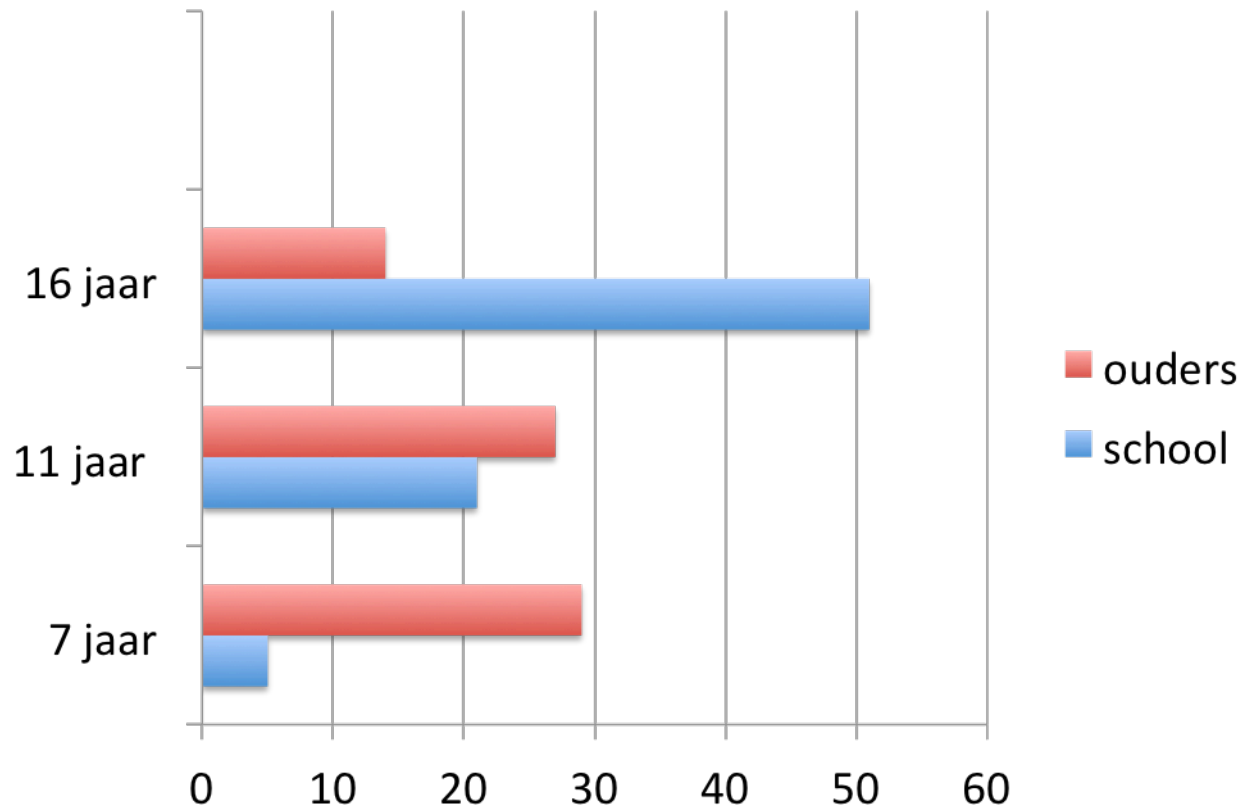
Waarom?

- Onderzoek toont aan dat kinderen van ouders met minder dan een opleiding op het voortgezet onderwijs de meeste moeite hebben met lezen (Lynch, 2009; Kogut, 2004).
- Het niveau van geletterdheid van de moeder voorspelt het geletterdheidsniveau van het kind (o.a. Lynch, 2009).
- Schriftelijke en mondelinge taal gaan vaak hand in hand. Kenmerkend voor veel van deze gezinnen is dat er ook weinig gesproken wordt (o.a. Snow et al, 2001; Lareau, 2003).
- *Hoe kunnen kinderen groeien en bloeien en zonder voldoende taalvaardigheid?*

Waarom?

- Veel ouders op Rotterdamse scholen zijn laaggeletterd.
- Veel laaggeletterde ouders vinden het moeilijk hun kind te ondersteunen omdat ze kennis over taal en leren missen.
- Vaak zijn deze ouders zich niet bewust van hun rol in de taalontwikkeling van kinderen.
- Leerkrachten missen vaak kennis en vaardigheden om met deze ouders om te gaan.

Invloed ouders op schoolprestaties jonge kinderen is groot (correlaties)

Desforges, 2003

De leerkracht is een onbenutte spil om ouders te ondersteunen

- Interventies gericht op versterking van laaggeletterde gezinnen doen ertoe (Goodall & Vorhaus, 2011).
- De *uitnodigende* houding van de leerkracht is een bepalende factor voor het succes van interventies (Epstein, 1986, 1991; Epstein & Van Voorhis, 2001).
- De basis is een open en positieve relatie tussen leraar en ouders (Henderson & Berla, 1997, Hoover-Dempsey & Sandler, 1997).
- Het effect van de rol van de leerkracht wordt sterker naarmate deze is ingebed in een schoolbrede visie en planmatige aanpak (Goodall & Vorhaus, 2011; Smit et al, 2012).

Onderzoeksvragen

Welke specifieke aanpak kunnen leraren van basisscholen gebruiken om laaggeletterde ouders te stimuleren thuis een taalrijke omgeving te bieden?

Deelvraag 1: Welke kennis en instrumenten zijn er op het gebied van ondersteuning van ouders bij het bieden van een taalrijke omgeving in de thuissituatie? Welke aandacht wordt hierbij aan laaggeletterde ouders gegeven? In hoeverre is de werkzaamheid van deze interventies aangetoond?

Deelvraag 2: Welke aanpak voor leraren op basisscholen kan op basis van bestaande kennis en instrumenten en van de praktijkervaringen op het gebied van laaggeletterdheid in Rotterdam worden ontwikkeld?

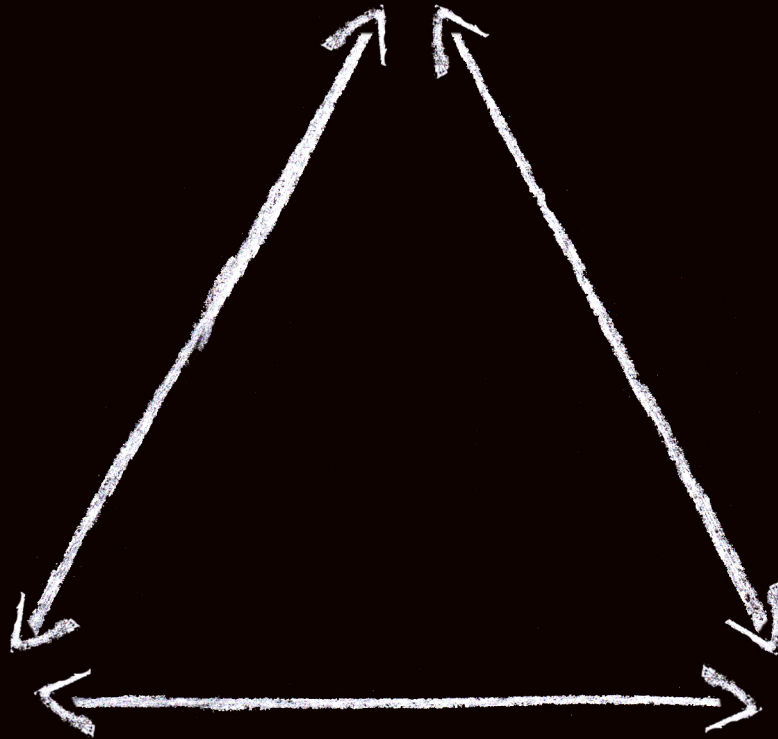
Deelvraag 3: Is deze ontwikkelde aanpak effectief?

Onderzoeksrunde	Instrumenten
1. Veldstudie (4 scholen): oriëntatie op het probleem	Nulmeting op scholen Interviews leerkrachten, directie, ouderconsulenten Panelgesprekken en interviews (laaggeletterde) ouders Gestructureerde observaties Participerende observatie in de klas
2. Ontwerpen handreiking (alfatest 4 scholen): testen van (delen van) een handreiking	Participerende observatie in de klas Interviews met leerkrachten Gestructureerde observaties ouder-kind activiteiten in de klas Gestructureerde observaties ouder-kind (laaggeletterden) Focusgroepen op scholen Review van de handreiking
3. Implementatie aanpak (alfatest op 4 scholen en betatest op 4 scholen): Resultaatmeting van de implementatie van 3 interventies: 1) Handreiking 2) Leerkring 3) Coaching	Implementatie: gestructureerde Observaties uitvoering interventies in de klas Resultaten samenwerking school-ouders: Monitor (voor- en nameting) Focusgroep met leerkrachten Resultaten interactie ouder-kind: Gestructureerde spelobservaties ouder-kind (laaggeletterden) Resultaten professionalisering Zelfrapportage leerkrachten Participerende observatie (leerkring en coaching) Review van de handreiking

Deel 1:

kind

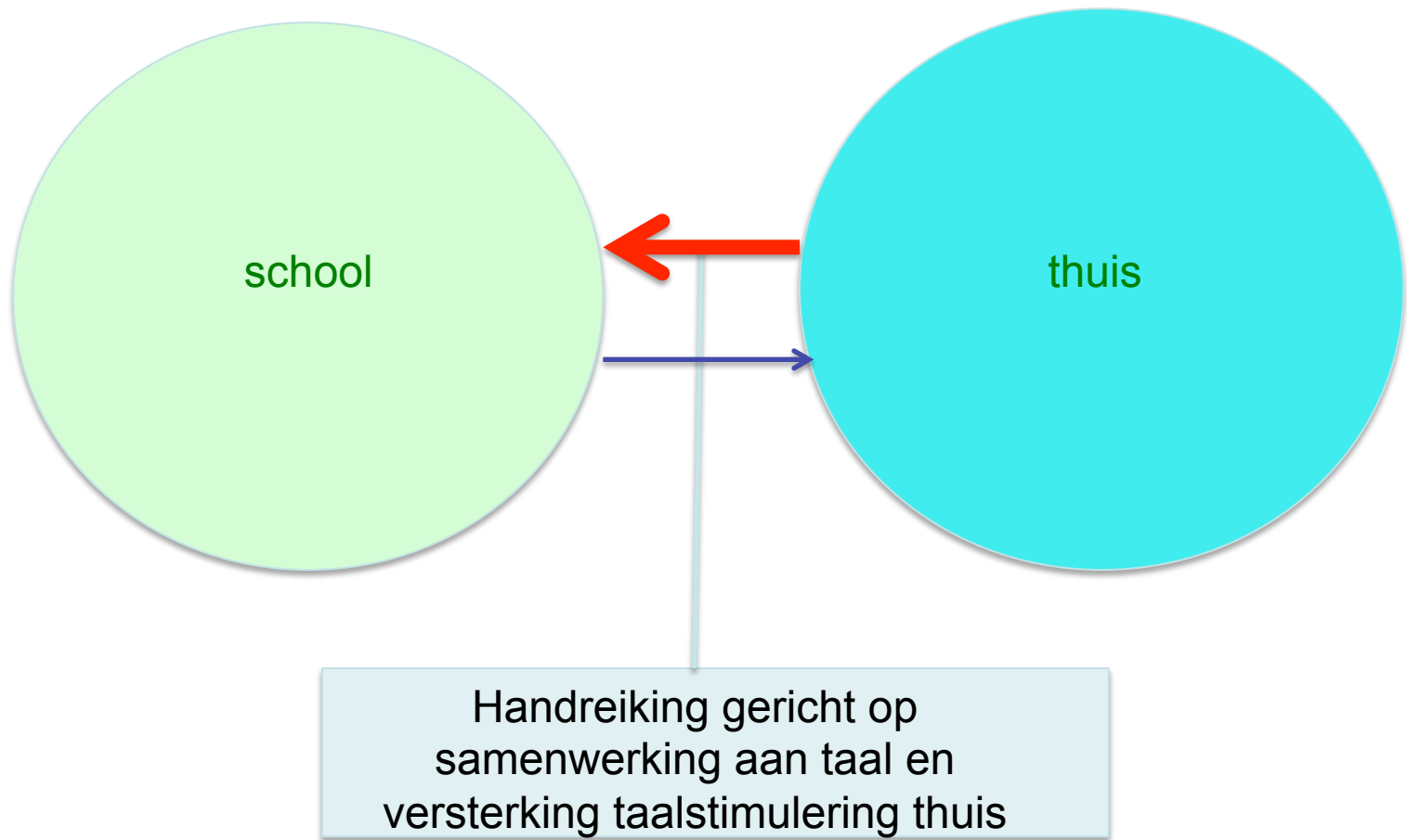
school

ouders

Deel 1:

- Veel informatie over achtergronden van ouders.
- Jaarplan voor bouwen aan wederkerige driehoeks*relatie* tussen school, ouders en kind. 'Mindshift'.
- Stappenplan om aandacht voor samenwerking met ouders te *borgen* in ouderbeleid.

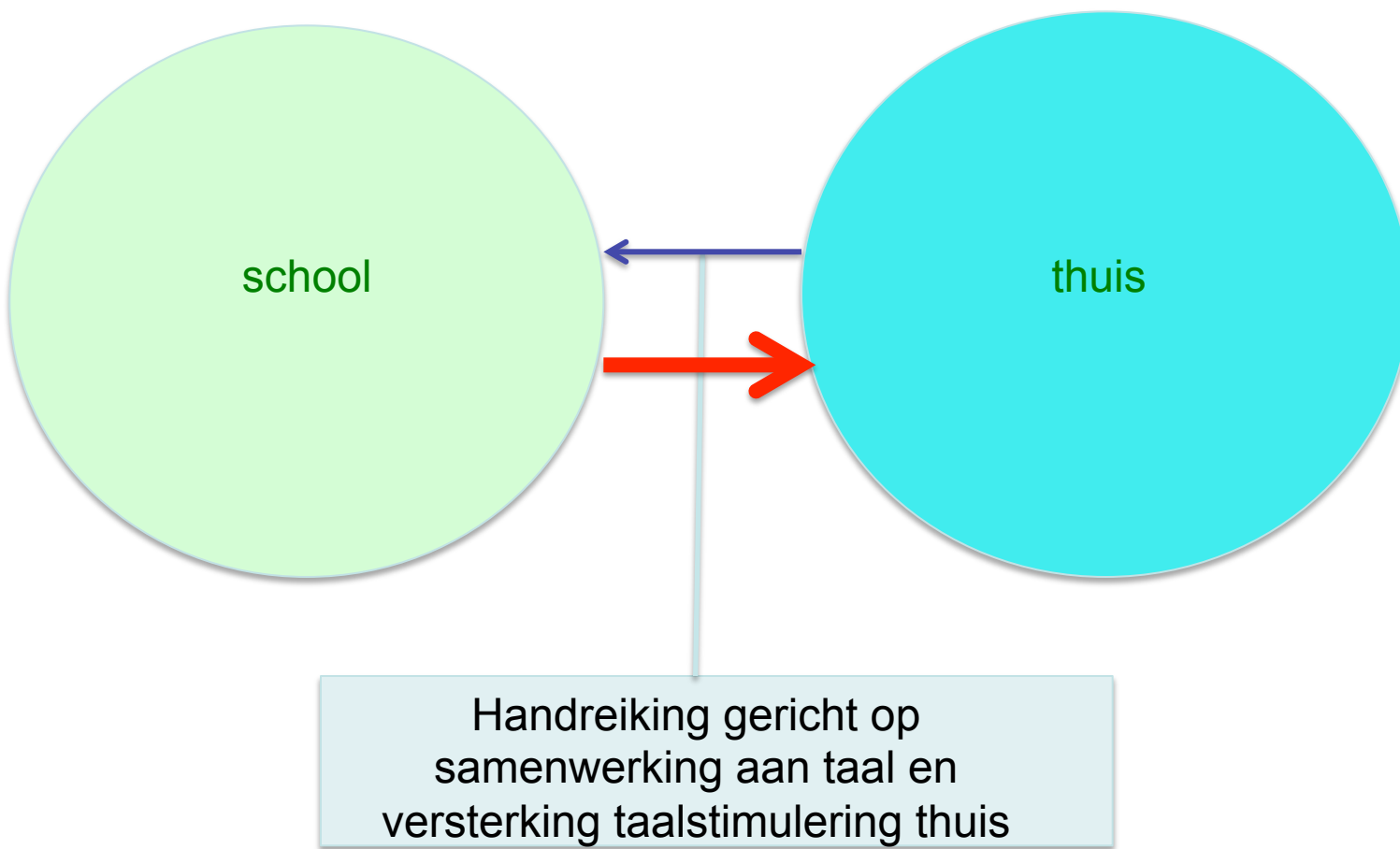
Ouders betrekken bij (taal)stimulering op school

Deel 2: in concept

Ouders ondersteunen bij (taal)stimulering thuis

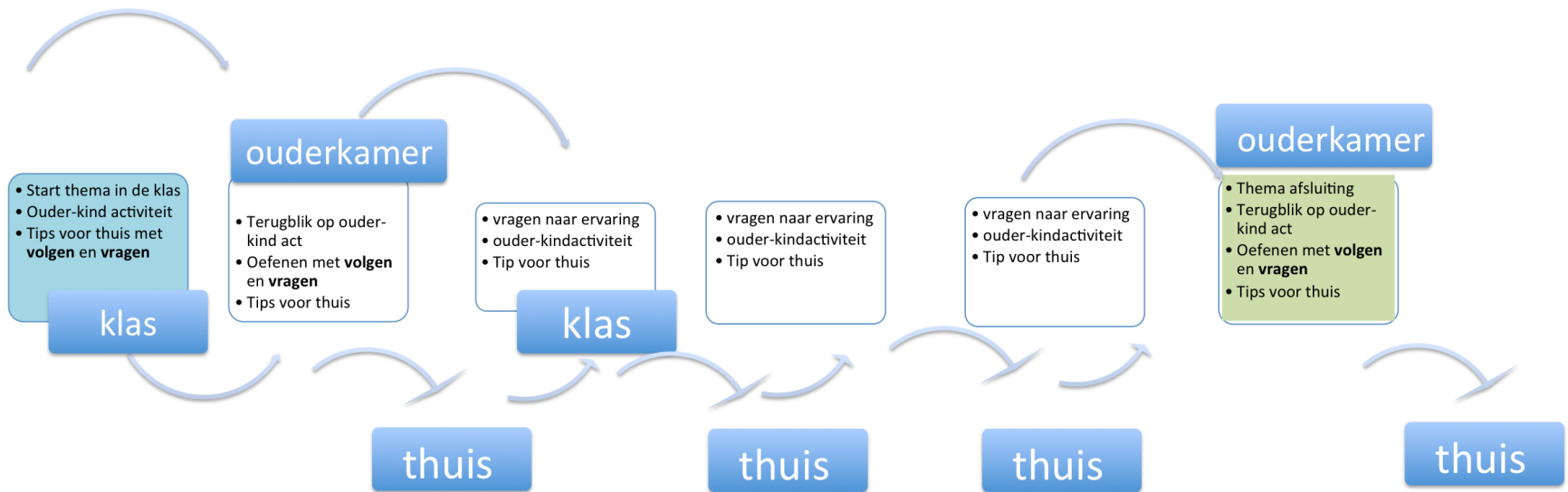

Deel 2:

- Verdieping van de driehoeksrelatie tussen school, ouders en kind gericht op versterking van taal thuis (groep 0-4)
- *Planmatige* aanpak

Attitude – Organisatie – Relatie – Inhoud
(Lusse, 2013)

Niet naast het onderwijs maar *in* het onderwijs

Aanvullende interventies gericht op professionalisering

- Leerkring
- Coaching van werkgroep en individuele leerkrachten

Resultaten tot nu toe (in uitvoering)

- How can teachers support parents with low literacy levels to promote oral language at home? A review of intervention studies.
- How do parents with low literacy levels support oral language during activities with their children? Results of a pilot study
- Preparing schools for strong partnerships with parents to support language at home. Results of case studies on how to professionalize schools in a sustainable way.

Martine van der Pluijm
Kenniscentrum Talentontwikkeling/EMI
Hogeschool Rotterdam
Open Universiteit/Welten Instituut
m.s.van.der.pluijm@hr.nl